

A.K. 0318

Επώνυμο

Καπετανίδης

Όνομα

Πάνος

Ψευδώνυμο/
Καλλιτεχνικό όνομα

Τόπος γεννήσεως

Κερασίни

Ημερομηνία
γεννήσεως

19 Οκτωβρίου 1958

Βιογραφικά
στοιχεία

Σπούδασε θέατρο και από πολύ μικρός έμαθε την τέχνη του Καραγκιόζη, κοντά στον μεγάλο καραγκιοζοπαίκτη Ευάγγελο Κορφιάτη, γνωστότερο ως Βάγγο. Από το 1976 μέχρι το 1984 ασχολήθηκε με το θέατρο και ήταν ιδρυτικό μέλος της θεατρικής εταιρίας "Λαϊκό Θέατρο Πειραιά" όπου ερμήνευσε ρόλους από έργα κλασσικού ρεπερτορίου και έλληνες συγγραφείς. Το ίδιο διάστημα ασχολήθηκε και με το παιδικό Θέατρο. Από το 1988 μέχρι το 1993 γράφει την σατυρική στήλη «Καραγκιοζάκια για μεγάλους», σε τοπική εφημερίδα και αργότερα σε μηνιαίο περιοδικό, σατιρίζοντας τη σύγχρονη επικαιρότητα μέσα από πρόσωπα του Καραγκιόζη. Το 1996, 1997 και 1998 δίδαξε σε παιδιά του δημοτικού σχολείου την τέχνη του Καραγκιόζη, σε σχετικό πρόγραμμα του Π.Κ. Δήμου Βύρωνα. Σημειωτέον ότι από το 1985 έως το 1998 εκλέγεται συνεχώς για 13 χρόνια Πρόεδρος του «ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΥ ΣΩΜΑΤΕΙΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ ΣΚΙΩΝ» όπου προσφέρει τεράστιες υπηρεσίες για το μέλλον του Ελληνικού Καραγκιόζη την αναβίωσή, το ξαναζωντάνεμα και την αξιοπρέπεια του επαγγέλματος του Καραγκιοζοπαίκτη. Από τον Σεπτέμβριο του 2005 μέχρι σήμερα είναι και πάλι Πρόεδρος.

(Πηγή: <http://www.wikipedia.org/> <http://www.karagkiozis.com/> 15/10/2013)

Το 1992 ιδρύει με συνεργάτες του την μη κερδοσκοπική εταιρία "Θέατρο των Σκιών" ενώ εγκαινιάζει στον κυβερνοχώρο την πρώτη πλήρη ιστοσελίδα για τον Ελληνικό Καραγκιόζη (www.karagkiozis.com)

Το 1993 διατελεί Διευθυντής και εκπαιδευτής προγράμματος επαγγελματικής κατάρτισης, επιδοτούμενο από την Ευρωπαϊκή ένωση, πάνω στο Θέατρο Σκιών.

Από το 1998 μέχρι σήμερα είναι μέλος της «Επιτροπής Απονομής Τιμητικών Συντάξεων» του Υπουργείου Πολιτισμού.

(Πηγή: <http://www.wikipedia.org/> <http://www.karagkiozis.com/> 15/10/2013)

Προσωπογραφίες

Μόνιμη εγκατάσταση	Κερατσίνι, Αθήνα
Ημερομηνίες ενασχόλησης με το Θ.Σ	1985- σήμερα
Άλλες επαγγελματικές ασχολίες	
Παραστάσεις σε μόνιμη σκηνή	<p>Την τελευταία δεκαετία παρουσιάζει κάθε καλοκαίρι παραστάσεις, δυο φορές την βδομάδα στο μόνιμο «Θέατρο Χρυσοστομίδης» στο Κερατσίνι (μέσα στο Πάρκο «Ανδρέας Παπανδρέου» - Σελεπίτσαρι).</p> <p>(Πηγή: http://www.karagkiozis.com/ 15/10/2013)</p>
Παραστάσεις στην Ελλάδα	<p>Το 1985 ξεκινά την σταδιοδρομία του στο Θέατρο Λυκαβηττού με το έργο «Ο γάμος του Καραγκιόζη».</p> <p>Την ίδια χρονιά η παράσταση αυτή παρουσιάστηκε και στην Κρήτη, στην βδομάδα «Γιάννη Μαρκόπουλου» όπου τα μουσικά μέρη έπαιξε 25μελής ορχήστρα υπό την διεύθυνση του συνθέτη. Επίσης και στο Καυτατζόγλειο Στάδιο Θεσσαλονίκης, που για πρώτη φορά παρακολουθούν παράσταση Καραγκιόζη 30.000 θεατές μαζί.</p> <p>Ο «γάμος του Καραγκιόζη» επαναλήφθηκε το 1987 στην Καλλιθέα και το 1992 στο ΚΑΤΡΑΚΕΙΟ στον Πολιτιστικό Αύγουστο.</p> <p>Τη χειμερινή περίοδο 1997 - '98, για πρώτη φορά στήνει τον μπερντέ του σε κεντρικό Αθηναϊκό Θέατρο, στο Θέατρο «ΧΑΤΖΗΧΡΗΣΤΟΥ», όπου δίνει 2 παραστάσεις κάθε Κυριακή όλη τη χειμερινή σεζόν, ενώ την άνοιξη του 1998 παίζει στο Θέατρο ΚΑΛΙΦΟΡΝΙΑ (Αγ. Σοφία Πειραιάς)</p> <p>Το καλοκαίρι του 1999 στήνει το πρώτο του θερινό θεατράκι το «ΠΑΝΟραμα» στο Πευκί Ευβοίας, όπου σημειώνει μεγάλη επιτυχία.</p> <p>Από το καλοκαίρι του 2000 ο δάσκαλός του Βάγγος, του εμπιστεύεται την συνέχεια της 30χρονης παράδοσής του στο Θέατρο «ΒΟΤΣΑΛΑΚΙΑ» στην Καστέλα του Πειραιά, όπου δίνει παραστάσεις και τα δύο επόμενα καλοκαίρια.</p> <p>Από τον χειμώνα του 2001 έως 2003 πραγματοποιεί για τρεις σεζόν παραστάσεις σε μία από τις 20 αίθουσες στο VILLAGE PARK Ρέντη, κάθε Κυριακή πρωί.</p> <p>Την τελευταία δεκαετία παρουσιάζει κάθε καλοκαίρι παραστάσεις, δυο φορές την βδομάδα στο μόνιμο «Θέατρο Χρυσοστομίδης» στο Κερατσίνι (μέσα στο Πάρκο «Ανδρέας Παπανδρέου» - Σελεπίτσαρι).</p> <p>(Πηγή: http://www.karagkiozis.com/ 15/10/2013)</p> <p>25/7/2013 «Ο Καραγκιόζης Νύφη και οι Επτά Γαμπροί» στο Κέντρο Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών «Εύλογον»</p> <p>(Πηγή: http://www.wikipedia.org/ http://www.karagkiozis.com/ 15/10/2013)</p>
Παραστάσεις στο εξωτερικό	<p>Το 1989 παίζει στην ομογένεια στον <i>Πολιτιστικό Μήνα Καναδά</i> παίζει σε 10 πόλεις του Καναδά.</p> <p>Το 1990 επισκέπτεται το Βέλγιο την Γερμανία και την Ολλανδία, όπου δίνει δέκα παραστάσεις.</p> <p>Το 1994 και το 1995 ταξιδεύει στην Προύσα της Τουρκίας για να υπερασπιστεί στο εκεί διεθνές φεστιβάλ Θεάτρου Σκιών, τον Ελληνικό Καραγκιόζη.</p> <p>(Πηγή: http://el.wikipedia.org/wiki 15/10/2013)</p>
Θεματολόγιο-	Ατάκες- Αστεία
	Δραματολογία- Σενάρια 1. Καινοτομίες- Νέα στοιχεία

Δραματουργία

Παραδοσιακά σενάρια Προσωπική παραγωγή έργων

Δραματουργία- Σενάρια 2. Παραδοσιακή δραματουργία

Το Φάντασμα του σαραγιού
Το μαγικό μπουκάλι
Ο Μέγας Αλέξανδρος και το καταραμένο φίδι
Τα αινίγματα της βεζυροπούλας
Ο Καραγκιόζης φούρναρης
Ο Καραγκιόζης υπερχρεωμένος (τα 82 εντάλματα του Καραγκιόζη)
Το μολυσμένο δέντρο (οικολογικό)
"Εφτά γαμπροί... μία νύφη"
Ο Καραγκιόζηςκουνιέρης
Ο Καραγκιόζης προφήτης
Ο Γάμος του Μπαρμπαγιώργου
Ο Καραγκιόζης και οι αρχαιοκάπηλοι
Ο Χριστιανομάχος
Η Ορφανή της Χίου
Η Κρεμάλα του Πατριάρχη
Το μαγικό δεντρί
Τα επτά θηρία
Ο βασιλιάς των βουνών
Ο Καραγκιόζης κυβερνήτης

(Πηγή: <http://www.karagkiozis.com/gr> 16/10/2013)

Δραματουργία- Σενάρια 3. Ηρωικό δράμα

Δραματουργία- Σενάρια 4. Παραμυθόδραμα

Δραματουργία- Σενάρια 5. Έργα ιστορικού περιεχομένου

Δραματουργία- Σενάρια 6. Αρχαιότητα- Αρχαίο δράμα

Δραματουργία- Σενάρια 7. Θρησκευτικού χαρακτήρα - Βίοι αγίων

Κοινό

Απευθύνεται σε όλες τις ηλικίες.

Φιγούρες

Καραγκιόζης

Κολλητήρης

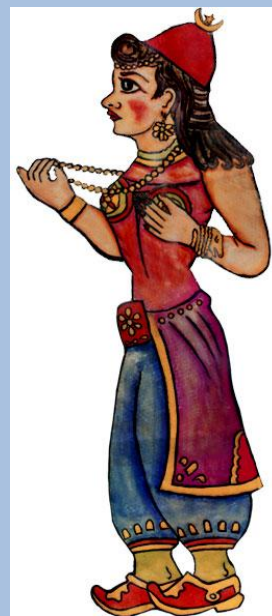

Ομορφονιός

Κύρια χαρακτηριστικά παραστάσεων

Πασάς

Βεζυροπούλα

Σκηνικά

Νέες τεχνικές/ φόρμουλες/ καινοτομίες

Ρεκλάμες/ Αφίσες

Εθνικά

1999 και 2000 συμμετοχή στο «7ο και 8ο Διεθνές φεστιβάλ θεάτρου κούκλας και σκιών» στην Αθήνα και Καλλιθέα αντίστοιχα, και στο Διεθνές Φεστιβάλ Θεάτρου Σκιών Πάτρας.

2001 συμμετοχή στο Φεστιβάλ Θεάτρου Σκιών του Σπαθάρειου Μουσείου Αμαρουσίου.

Διεθνή

Συμμετείχε επίσης στο 1ο Διεθνές Φεστιβάλ της Λάρνακας (Κύπρος)

Δυο φορές συμμετοχή στο Διεθνές Φεστιβάλ Προύσας της Τουρκίας

Διδασκαλία με παράσταση στο Πανεπιστήμιο «Gazi» της Άγκυρας

(Πηγή: www.karagkiozis.com 17/10/2013)

Συμμετοχή σε φεστιβάλ

Συμμετοχή σε συνέδρια	Εθνικά
	Διεθνή
Τιμητικές διακρίσεις	
Εργογραφία	Άρθρα
	Διασκευές για το συμβατικό θέατρο
Σχέση με το θέατρο	
Σχέση με τον κινηματογράφο	
Σχέση με την τηλεόραση	Στην τηλεόραση διατέλεσε παραγωγός των εκπομπών της ET-2 «ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ» (1989-'90) και Διευθυντής παραγωγής της εκπομπής «ΚΑΙ ΜΙΛΑΕΙ ΚΑΙ ΛΑΛΑΕΙ» που προβάλλονταν από την ET-2 (1994-1995).
Σχέση με το ραδιόφωνο	
Σχέση με τη μουσική	
Ζωγραφική	
Εκπαιδευτικό υλικό	
ΜΜΕ: Συνεντεύξεις, Ρεπορτάζ, Αφιέρωματα	<p style="text-align: center;">Εφημερίδες</p> <p><i>Συνέντευξη στο σχετικό ένθετο αφιέρωμα της εφημερίδας «η βραδυνή» της 24 Ιανουαρίου 2003</i></p> <p>Ο Πάνος Καπετανίδης γεννήθηκε το 1958 στο Κερατσίνι. Σπούδασε τη δραματική τέχνη, αλλά αφοσιώθηκε στον Καραγκιόζη. Από το 1976 έως το 1984 ασχολήθηκε με το θέατρο. Το 1985 έκανε το ντεμπούτο του με το «Γάμο του Καραγκιόζη» και σήμερα δίνει περισσότερες από 200 παραστάσεις το χρόνο, στην Ελλάδα και στο εξωτερικό. δάσκαλος του υπήρξε ο περίφημος «Βάγγος». Πολύπλευρο ταλέντο, έγραψε δικά του έργα για το θέατρο σκιών, υπηρέτησε το σωματείο του, του οποίου υπήρξα πολλά χρόνια πρόεδρος, έμαθε την τέχνη του σε νέους ανθρώπους και υποστήριξε την Ελληνικότητα του Καραγκιόζη. Σα αυτό το ένθετο μας ξεναγεί στο μαγικό αυτό κόσμο, πίσω από τη σκηνή, στο φως της λάμπας.</p> <p style="text-align: center;"><i>ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Μπορείτε να μας πείτε λίγα λόγια για την ιστορία του θεάτρου σκιών;</i></p> <p>ΠΑΝΟΣ ΚΑΠΕΤΑΝΙΔΗΣ: «Στην Ελλάδα η πρώτη επίσημη καταγραφή έγινε το 1841 στο Ναύπλιο, όπου, στην εφημερίδα της εποχής "Ταχύπτερος φήμη" για πρώτη φορά φαίνεται η ύπαρξη του Καραγκιόζη. Μάλιστα αναφέρει κάποιο Θέατρο με πρωταγωνιστές τον Γκιουζούκ Μεχμέτ και τον Χατζηαβάτ, κάτι που σημαίνει πως ο κόσμος ήδη ήξερε τον Καραγκιόζη, αφού δεν έκανε καμία αναφορά στο ποια ήταν αυτά τα πρόσωπα. Στα 1890, στην Πάτρα, ένας μεγάλος καλλιτέχνης της εποχής εκείνης, ο Μίμαρος, ο οποίος εξελλήνισε τον Καραγκιόζη, αφαίρεσε τα τουρκικά στοιχεία και του έδωσε τη φόρμα που βλέπουμε έως σήμερα. Ήταν, μάλιστα, εξαιρετικά καλλίφωνος. Το πραγματικό του όνομα ήταν Δημήτριος Σαρδούνης, αλλά, επειδή προφανώς έκανε καλές μιμήσεις, έμεινε στην ιστορία ως Μίμαρος. Το ότι το Θέατρο αυτό μεγαλούργησε στην Προύσα και υπάρχει εκεί κάποιος τάφος του Καραγκιόζη και του Χατζηαβάτη δεν σημαίνει πως ήταν τούρκικο Θέατρο. Ακουγόταν, μάλιστα, ένας Θρύλος, σύμφωνα με τον οποίο ένας πασάς ήθελε να φτιάξει το σαράι του και είχε ένα μαραγκό, τον Καραγκιόζη, που με τα καλαμπούρια του καθυστέρουσε τους εργάτες. Η επίβλεψη του έργου είχε ανατεθεί σε κάποιον Χα-</p>

τζηαβάτη. Ο πασάς, θυμωμένος, έβαλε να σκοτώσουν τον Καραγκιόζη, αλλά μετά, κυνηγημένος από τις τύψεις, ζήτησε από τον Χατζηαβάτη να ζωγραφίσει τη φιγούρα του Καραγκιόζη και, μιμούμενος τη φωνή του, να λέει τα αστεία του. Έτσι, ο πασάς άρχισε πάλι να γελάει και ξεπεράσε τη μελαγχολία του. Ωστόσο στην Προύσα και στις άλλες πόλεις της Ανατολίας υπήρχε έντονο το ελληνικό στοιχείο οπότε μπορεί ο Καραγκιόζης να ήταν Έλληνας της Τουρκοκρατίας» άλλωστε το θέατρο σκιών υπάρχει από την Ιαπωνία έως τη Δυτική Ευρώπη, αν δεν κάνω λάθος. «Βέβαια. Ξεκινά από την Ινδία, σύμφωνα με τις ιστορικές μελέτες. Το 200 μ. Χ. περνά στην Κίνα, όπου ένας βασιλιάς, ο Βου Τι, που έχασε τη γυναίκα του, ζήτησε από κάποιον μάγο να φτιάξει τη φιγούρα της, για να τη βλέπει και να ξεπεράσει τη Θλίψη του. Ωστόσο και στην Ινδία και στην Κίνα και στην Ινδονησία το Θέατρο σκιών έχει Θρησκευτικό χαρακτήρα και οι παίχτες δεν είναι καλλιτέχνες, αλλά ιερείς».

Ας ξαναγυρίσουμε, όμως, στην Ελλάδα... «Φημολογείται ότι πριν ακόμη από το Ναύπλιο παρουσιάστηκε Καραγκιόζης στον Πειραιά, το 1825, αλλά δεν υπάρχουν στοιχεία. Στον Πειραιά πρωτόπαιξε πολύ πριν από τον Μίμαρο, ο Γιάννης Βράχαλης. Αυτός ήταν και ο πρώτος Καραγκιοζοπαιχτής. Μάλιστα έχουμε και δύο σχολές: της Πάτρας και του Πειραιά. Αρχικά είχαμε τις φιγούρες του Καραγκιόζη και του Χατζηαβάτη, αλλά προστέθηκαν και άλλες, ανάλογα με την περιοχή όπου παιζόταν το θέατρο. Δεν επιβίωσαν όλες».

Τι πρόσφερε ο Καραγκιόζης στις φτωχές γενιές έως το Β' Παγκόσμιο πόλεμο και λίγο μετά. Ο κόσμος αγάπησε πολύ τον Καραγκιόζη εκείνα τα χρόνια Πώς το εξηγείτε αυτό;

«Ο Καραγκιόζης είναι, ούτως ή άλλως, ένα θέατρο της φτωχογειτονιάς Μιλούσε με τη φωνή του λαού. Δεν κριβόταν, δεν κρατούσε το προσχήματα, Ήταν ευθύς, γνήσιος. Εκεί, στις φτωχογειτονίες, βλέποντας οι άνθρωποι ότι υπήρχε κάποιος πιο φτωχός από εκείνους, παρηγορήθηκαν και αναθάρρησαν. Ιδίως οι πρόσφυγες, οι οποίοι είχαν έρθει εδώ εξαθλιωμένοι, με τα ρούχα που φορούσαν. Οπωσδήποτε, όμως, μέσα από την αλληγορία περνούσε και η σάτιρα. Βρίζοντας ο Καραγκιόζης τον Πασά, δεν βρίζει τον Τούρκο αξιωματούχο αλλά την εξουσία, γλιτώνοντας από τη λογοκρισία σε όλες τις δύσκολες περιόδους, όπως οι δικτατορίες, η Κατοχή. Ο Καραγκιόζης δεν έχει πολιτική τοποθέτηση, πολιτικό χώρο. Είναι ένας αντιεξουσιαστής, που κάνει σάτιρα για να διορθώσει το κακώς κείμενα».

Δ/ΦΟΣ: Τι συμβολίζει και εκφράζει ο Καραγκιόζης ως άτομο, ως φιγούρα;

«Ο Καραγκιόζης είναι όλα όσα προαναφέραμε συν κάτι ακόμη. Είναι δάσκαλος. Την εποχή που το χαρτί ήταν πανάκριβο και ο φτωχός λαός δεν είχε πρόσβαση στα ιστορικά έργα, ο Καραγκιόζης δίδαξε την ελληνική ιστορία. Μίλησε για τους ήρωες του '21, για τον Μεγαλέξανδρο, παραβάλλοντας τον ακόμη και με αγίους, όπως τον Άγιο Γεώργιο, που σκοτώνει το δράκο, δηλαδή τον Διάβολο.

Έχουμε και τα ημιχόρια. Δεξιά και αριστερά σαράι και καλύβα» Στα δεξιά ο πλούτος, το άστυ στα αριστερά ο αγρός, ο φτωχός λαός.

Η εναλλαγή μουσικών μερών και πεζού λόγου. Κυρίως, όμως, η φιγούρα του Καραγκιόζη, που ομοιάζει με τους αριστοφανικούς λαϊκούς ήρωες. Το ίδιο βλέπουμε και στην Κομέντια ντελ' Άρτε».

Δ/ΦΟΣ: Οι ήρωες του θεάτρου σκιών βρίσκουν ανταπόκριση στο σήμερα και, αντίστροφα - πλουτίζει ο Καραγκιόζης με νέες φιγούρες ή με γεγονότα του σημερινού γίνεσθαι;

«Βεβαίως. Όλοι οι χαρακτήρες είναι επίκαιροι και συμβολικοί.

Ο Σταύρακας είναι ο σημερινός μάγκας ο μπόμε. Ο Μπαμπα - Γιώργος είναι ο βλαχοδήμαρχος που έρχεται να πουλήσει τα πρόβατα του και παριστάνει τον πρωτεουσιάνο,

Δεν χρειάζομαστε άλλα πρόσωπα. Έχουμε τον Χατζηαβάτη, το γλείφτη, το ρουφιάνο. Πιστέψτε με, είναι πολύ μεγαλύτερη βρισιά να σε αποκαλούν Χατζηαβάτη παρά "Καραγκιόζη".

Να φτιάξω, ας πούμε, τον Μπιν Λάντεν; Μπορώ, αλλά δεν έχει νόημα. Οι νέες φιγούρες, άλλωστε, έμπαιναν στο μόνιμο θέατρο, στο κλασικό μαντράκι. Σήμερα ο Καραγκιόζης περιφέρεται».

Δ/ΦΟΣ: Τι διδάσκει σήμερα ο Καραγκιόζης;

«Τα πανανθρώπινα αιτήματα, της ειρήνης, της συνεργασίας, της προστασίας του περιβάλλοντος. Υπάρχουν, όμως, και οι κλασικές κωμωδίες για να γελάσει ο κόσμος. Οποιοδήποτε έργο ο καλλιτέχνης μπορεί να το φέρει στα μέτρα του. Δεν υπάρχει καλούπι. Οι ατάκες αλλάζουν συνεχώς».

Δ/ΦΟΣ: Οι νέοι σήμερα μαθαίνουν αυτή την τέχνη; Βγαίνουν νέοι Καραγκιοζοπαιχτές;

«Όταν εγώ μπήκα στο σωματείο των Καραγκιοζοπαιχτών, το 1977, ήμουν ο μοναδικός με μαύρα μαλλιά και χωρίς φαλάκρα. Φοβήθηκα τότε ότι έπειτα από μένα δεν θα υπάρξουν άλλοι.

Υπήρξαν, όμως, νέοι που ενδιαφέρθηκαν. Αυτά τα παιδιά τα έφερα κοντά μου και σήμερα έχουμε στο σωματείο μέλη 16 ετών! Είναι οι συνεχιστές».

Δ/ΦΟΣ: Γυναίκες - Καραγκιοζοπαιχτές υπάρχουν;

«Ούτε μία. Δεν αποκλείεται, όμως, να έχουμε στο μέλλον. Ίσως επειδή τα έργα έχουν περισσότερους αντρικούς ρόλους. Μια γυναίκα θα κουραζόταν πάρα πολύ.

Δ/ΦΟΣ: Τα τελευταία χρόνια ενδιαφέρεται ο κόσμος περισσότερο από παλιά;

«Ναι. Το 1985, όταν εγκατέλειψα την καριέρα του ηθοποιού, και έκανα το ντεμπούτο μου με τον Καραγκιόζη, φοβόμουν ότι θα αποτύγχανα. Τώρα υπάρχει σαφώς μεγαλύτερη προσέλευση του κόσμου».

Δ/ΦΟΣ: Είναι «αχάριστη» τέχνη;

«Καθόλου. Εμένα με αντάμειψε πλουσιοπάροχα, ηθικά και υλικά. Και σε χρήμα και σε δόξα και, κυρίως, μου πρόσφερε εσωτερική ικανοποίηση».

Δ/ΦΟΣ: Η γοητεία της χειροτεχνίας. Την ώρα που δημιουργείτε, που φτιάχνετε φιγούρες, πειραματίζεστε;

«Πάντα. Και με νέα υλικά, αν και έχω εγκαταλείψει τα χημικά, επειδή βλάπτουν το περιβάλλον. Δοκιμάζω συνέχεια - και στην τεχνοτροπία και στα πανιά, τα οποία έχω βελτιώσει πολύ, και στο φωτισμό. Όσον αφορά στα πρόσωπα, επικεντρώνομαι στην έκφραση, σε ό,τι ταιριάζει στη φωνή μου».

Δ/ΦΟΣ: Βρίσκεστε στο «Village Park», στο ναό του υπερθεάματος, που μας παραπέμπει σε όρους όπως «τεχνολογία», «πλούτος», «μεγάλες παραγωγές». Πώς βρέθηκε ο Καραγκιόζης εκεί;

«Όταν τους έκανα την πρόταση να δουλέψω εκεί, δεν περίμενα ότι θα δέχονταν. Είναι μια μεγάλη επιχείρηση, πολύ καλά οργανωμένη και αξιόλογη. Αυτό είναι προς τιμήν μου και κυρίως προς τιμήν τους. Πιστεύω ότι, περιλαμβάνοντας την παράδοση μέσα σε αυτό το χώρο, αποδεικνύουν πως πιστεύουν στην τέχνη. Όμως το κοινό δεν ξέρει πως παίζεται εκεί Καραγκιόζης και αυτό γιατί δεν είχα καμία βοήθεια από τα υπόλοιπα ΜΜΕ. Τους καταγγέλλω γι' αυτό. Η δημοσιογραφία πρέπει να είναι λειτουργήμα. Οι δημοσιογράφοι δεν δίνουν τίποτα ανιδιοτελώς. Βλέπεις το Village Park να μην υπολογίζει τα εισιτήρια και να δίνει χώρο στην παράδοση και ο δημοσιογράφος να μη σε αφήνει να πεις δυο κουβέντες. Είναι ντροπή τους».

Δ/ΦΟΣ: Η Πολιτεία βοηθά αυτή την τέχνη να διασωθεί και να εξελιχτεί;

«Δεν έχω παράπονο από την Πολιτεία, προσωπικά. Έχω μεγάλη βοήθεια από την Τοπική Αυτοδιοίκηση, κάνουμε σεμινάρια. Έχω πάρει και μερικές επιχορηγήσεις. Μας έδωσαν και τιμητική σύνταξη. Το μόνο που δεν έχει κάνει ακόμη η Πολιτεία είναι να φτιάξει μια εθνική σκηνή θεάτρου σκιών. Ένα μόνιμο χώρο με πλήρη εξοπλισμό, όπου ο καλλιτέχνης θα μπορεί να ασχοληθεί μόνο με το καλλιτεχνικό μέρος».

Δ/ΦΟΣ: Γιατί επιλέξατε τον τίτλο «Τέρμα τα Καραγκιοζιλίκια» για την παράσταση σας;

«Αυτό ήταν ένα πολύ ωραίο λογοπαίγνιο του Κώστα Χατζή. Μου αποτυπώθηκε από εκεί η φράση και τη χρησιμοποίησα. Όταν είσαι μέσα από τη σκηνή, τα βλέπεις όλα ανάποδα».

Από την έρευνα της εφημερίδας «Η Βραδυνή»
της 24^{ης} Ιανουαρίου 2003 – Ένθετο: «Οι πρωταγωνιστές»

Περιοδικά

Περιοδικό ΓΑΛΕΡΑ

Ο απόλυτος ήρωας του ελληνικού θεάτρου σκιών έχει όλα τα χαρακτηριστικά του κλασικού Έλληνα. Ένας καραγκιοζοπαίκτης μιλάει για τον Καραγκιόζη και την παρέα του.

Λίγο πριν δύσει ο ήλιος το καφενείο του μπάρμπα-Σωκράτη αλλάζει μορφή. Οι παλιές ξύλινες καρέκλες στοιχίζοντας η μία δίπλα στην άλλη, έτοιμες να υποδεχτούν τους λιλιπούτειους πελάτες που ενημερώθηκαν εγκαίρως ότι ο Καραγκιόζης έφτασε στο χωριό... Η σκηνή διαδραματίζεται πριν από 30 χρόνια σε ένα μικρό χωριό της Λευκάδας και δεν διαφέρει καθόλου από την εικόνα που ζει –και δημιουργεί– σχεδόν καθημερινά, κυρίως τους θερινούς μήνες, ο Πάνος Καπετανίδης. Γεννημένος το 1958 στο Κερασίσι ο Π. Καπετανίδης έμαθε την τέχνη του καραγκιοζοπαίχτη από μικρός και συνεχίζει μέχρι σήμερα να την υπηρετεί με πάθος και μεράκι. Λαμβάνοντας μέρος σε φεστιβάλ στην Ελλάδα και το εξωτερικό, διαδίδει τα «καμώματα» και τις ιδέες του αιρετικού Καραγκιόζ που δεν διστάζει να τα βάλει με τους εκάστοτε «εξουσιαστές», χαρίζοντας σε μικρούς και μεγάλους άφθογο γέλιο με μεγάλες δόσεις σάτιρας. Στόχος του Πάνου Καπετανίδη όπως και των υπόλοιπων καραγκιοζοπαιχτών είναι πλέον η δημιουργία Εθνικού Θεάτρου Σκιών προκειμένου να μείνει ζωντανή στην Ελλάδα η τέχνη που έφτασε στα μέρη μας πριν από 168 χρόνια (σ.σ. εμφανίστηκε για πρώτη φορά στο Ναύπλιο το 1841) και συνεχίζει να γοητεύει, να προσφέρει γέλιο αλλά και να κατακρίνει τα κακώς κείμενα. Όπως άλλωστε υπογράμμισε ο Πάνος Καπετανίδης, «ο Καραγκιόζης είναι ένα αναρχικό μείγμα με αρχές».

ΕΡΩΤΗΣΗ: Διαβάζοντας την ιστορία του θεάτρου σκιών, ανακαλύπτω τις μορφές που άλλαξε μέχρι να φτάσει στη μορφή που το γνωρίζουμε. Πιστεύετε ότι έχει τις δυνάμεις να αντέξει στον χρόνο;

Επειδή η σκιά αφήνει πάντα πίσω της ένα μυστήριο, μια μαγεία, σαγηνεύει πάντα τους ανθρώπους μέσα στους αιώνες. Εξάλλου ο άνθρωπος με το που γεννιέται, το πρώτο πράγμα που 2 βλέπει μόλις αρχίζουν να ξελαμπικάρουν τα μάτια του, είναι η σκιά της μητέρας του. Αυτό και μόνο, δίνει για πάντα μέσα στους αιώνες τον άνθρωπο με την σκιά. Άλλωστε το πρώτο παιδικό παιχνίδι ίσως είναι το παιχνίδι με την σκιά του, που κυνηγάει να την πατήσει, από φανοστάτη σε φανοστάτη, ενώ την βλέπει άλλοτε να μεγαλώνει (όσο η φωτεινή πηγή απομακρύνεται πίσω του), ενώ την παρακολουθεί να μικραίνει όταν πλησιάζει την επόμενη φωτεινή πηγή. Θυμάμαι τον πατέρα μου που μπροστά από ένα φακό σχημάτιζε με τα δάχτυλά του τότε ένα λαγουδάκι, τότε ένα σκυλάκι, κάνοντας μερικές φορές και την φωνή του.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Εξακολουθεί να παίζεται στις χώρες στις οποίες πρωτοεμφανίστηκε, στην Ανατολή και την Ασία;

Το Κινέζικο Θέατρο σκιών είναι εκείνο που ασταμάτητα από το 600 π.χ. να παίζει αρχικά τα θρησκευτικά έπη, την Μαχαμπαράτα και την Ραμαγιάνα, ενώ σιγά - σιγά εκσυγχρονίζεται, και στην τεχνική του παιξίματος και στην θεματολογία. Στην κομμουνιστική περίοδο απαγορεύτηκε να παίζεται στο εσωτερικό της χώρας, λόγω της θρησκευτικής θεματολογίας του, και οι Κινέζοι παίκτες χρησιμοποιούσαν για έδρα τους άλλα κράτη κυρίως τις Η.Π.Α. Τα τελευταία 20 χρόνια επαναπατρίστηκε, και αποτελεί ίσως το πιο περίτεχνο θέατρο Σκιών στον κόσμο, αφού συμβαίνει η φιγούρα, να κάνει σχεδόν ανθρώπινη κίνηση. Στηρίζεται στην κινέζικη παραμυθολογία, ενώ η βάση του θεάματος βρίσκεται στην κίνηση και στην μουσική, ενώ ο λόγος είναι ελάχιστος.

Επίσης στην Ινδονησία (Κυρίως στο Μπαλί) παίζεται με την παραδοσιακή μορφή, και τα ντοκουμέντα δείχνουν ότι τις υπαίθριες παραστάσεις που πραγματοποιούνται, παρακολουθεί μεγάλο πλήθος κόσμου σχεδόν σαν το Ελληνικό Θέατρο σκιών. Στην Αίγυπτο που επίσης υπήρχε πολύ διαδεδομένο Θέατρο σκιών, νομίζω ότι σταμάτησε, αφού ο λαός δεν ανταποκρινόταν στους λιγοστούς παίκτες που είχαν απομείνει. Μάλιστα είχα δει παράσταση Αιγυπτιακού Θεάτρου Σκιών, στο 1ο Φεστιβάλ Θεάτρου Σκιών της Προύσας (Τουρκία), το 1994, όπου όπως ειπώθηκε ήταν οι τελευταίοι παίκτες, και μάλιστα υπερήλικες, ενώ το 1995 στο 2ο Φεστιβάλ Προύσας, το Αιγυπτιακό θέατρο Σκιών δεν συμμετείχε, γιατί ένας από τους παίκτες απεβίωσε. Αντίθετα είναι γνωστό ότι σε κάποιες χώρες παρουσιάστηκαν νεοεμφανιζόμενα Θέατρα Σκιών όπως στο Ουζμπεκιστάν την Ολλανδία (που παίζουν όμως το Τούρκικο Θέατρο Σκιών, και στη Γαλλία που ξεκίνησαν με προγράμματα της Ευρωπαϊκής ένωσης

να παρουσιάζονται θεατρικές παραστάσεις, παιγμένες με σκιές, ακόμα και έργα του Βοκάκιου. Άφσα τελευταία την αναφορά μου στο Τούρκικο Θ.Σ. που στην ουσία αποτελεί τον τελευταίο σταθμό πριν αυτό εμφανιστεί στην Ελλάδα. Το Τούρκικο Θέατρο Σκιών υπέστη διωγμό κι αυτό με τη σειρά του από το Κεμαλικό καθεστώς, λόγω της σχέσης του με την εποχή της Οθωμανικής αυτοκρατορίας.

Αργότερα όμως από το ίδιο καθεστώς δόθηκε ώθηση ως φολκλορικό λαϊκό θέατρο, όμως η ανταπόκριση του κοινού ήταν περιορισμένη. Έτσι το Υπουργείο Πολιτισμού της Τουρκίας, 3 προσπάθησε με κρατικές ενισχύσεις και φεστιβάλ να το αναπτρώσει, τελικά όμως η προσπάθεια δεν απέδωσε, και παρέμεινε μόνο φεστιβαλικό θέαμα. Παρότι υπάρχουν σημαντικοί και αξιόλογοι καραγκιοζοπαίκτες, ταλαντούχοι συνεχιστές, το κοινό δεν ανταποκρίνεται, εξαιτίας της μη ανανεωμένης θεματολογίας της, και της απαγόρευσης από το κοράνιο της σάτιρας της ανθρώπινης μορφής.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Ποιο θεωρείτε ότι είναι το μέλλον του θεάτρου σκιών στην Ελλάδα; Ο αριθμός των σύγχρονων καραγκιοζοπαιχτών που το διατηρούν ζωντανό, είναι πιστεύετε αρκετός ώστε η τέχνη να μην πεθάνει;

Σε αντίθεση με την Τουρκία, το Ελληνικό Θέατρο Σκιών, μετά την κρίση που πέρασε με την εμφάνιση του κινηματογράφου, που το εξώθησε από το παραδοσιακό μαντράκι, την δεύτερη κρίση, από την εμφάνιση της τηλεόρασης, βρίσκεται εδώ και μια 20ετία σε άνοδο. Καινούργιοι ταλαντούχοι καραγκιοζοπαίχτες εμφανίζονται, αποτρέποντας έτσι τον μετασχηματισμό της μοναδικής στο είδος της παραδοσιακής – λαϊκής τέχνης σε μουσειακό και φολκλορικό θέατρο, διατηρώντας το στην πρώτη επιλογή εκδηλώσεων κυρίως τους καλοκαιρινούς μήνες. Τολμώ να πω, ότι το καλοκαίρι, η προσφορά δεν μπορεί να καλύψει την ζήτηση. Αυτό το γεγονός σε σχέση και με την γενική ανεργία στην Ελλάδα, δημιουργεί ίσως το κυριότερο πρόβλημα σήμερα, αφού το επάγγελμα δίνει λύση σε ευκαιριακά ασχολούμενους, να καλύψουν αυτό το κενό, παρουσιάζοντας όπως είναι φυσικό παραστάσεις κάτω του μετρίου, που χαλούν την καλή εικόνα του θεάματος. Τώρα, παρά το γεγονός αυτό, δεν πιστεύω ότι υπάρχει κίνδυνος, γιατί το φαινόμενο των ευκαιριακών και των παρείσακτων «καραγκιοζοπαιχτών», είχε εμφανιστεί και την προηγούμενη «χρυσή περίοδο» 1930 – 1955. Και τότε το σανίδι της σκηνής απέβαλε όλους όσους είχαν μπει στο επάγγελμα λάθρα, χωρίς ταλέντο και παιδεία.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Τι σας οδήγησε να ασχοληθείτε με την τέχνη του καραγκιοζοπαίχτη και σε ποια ηλικία το ξεκινήσατε;

Εγώ μπήκα στη σκηνή του μεγάλου Πειραιώτη καραγκιοζοπαίκτη Βάγγου, σε ηλικία 8 χρονών, από αγάπη. Στην αρχή ήμουν βοηθός του βοηθού βέβαια. Όμως έτσι άκουγα τις παραστάσεις και παρατηρούσα τις χιλιάδες

λεπτομέρειες που κάνει να ξεχωρίσει ο μάστορας. Αυτό που τον κάνει καλλιτέχνη. Αρχικά δεν πίστευα ότι θα μπορούσα να μοιάσω στον δάσκαλό μου. Φοβόμουν ότι δεν θα κατάφερνα να συγκεντρώσω όλα αυτά τα προσόντα που απαιτούνται για να κρατήσω το κοινό μόνος μου, παίζοντας όλους τους ρόλους, κάνοντας ταυτόχρονα την σκηνοθεσία, την μουσική επιμέλεια, προετοιμάζοντας με την φαντασία μου τα διάφορα «εφέ». Έτσι αποφάσισα να πάω σε δραματική σχολή και να γίνω ηθοποιός, παίζοντας παράλληλα Καραγκιόζη στην παρέα μου, σε μικρά παιδιά στο εξοχικό μου στη Σαλαμίνα και σε διάφορους πολιτιστικούς συλλόγους που ήμουν μέλος. Το 1985, όντας θεατρικός επιχειρηματίας και θεατρικός παραγωγός, σκέφτηκα να παντρέψω το κανονικό θέατρο με το θέατρο σκιών, στον «γάμο του Καραγκιόζη» μια υπερπαραγωγή με πρόταση στον ΕΟΤ να παιχτεί στο Λυκαβηττό. Το εγχείρημα πέτυχε, και παράλληλα έφυγαν και οι φόβοι για το αν θα μπορούσα να σταδιοδρομήσω σαν καραγκιοζοπαίκτης. Κατάλαβα επίσης ότι ο χώρος του θεάτρου σκιών, είχε περισσότερο την ανάγκη μου να το υπηρετήσω, αφού οι υπηρέτες του ήταν λιγοστοί, ενώ του κανονικού θεάτρου πάρα πολλοί.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Ποια ταλέντα θα πρέπει να διαθέτει κάποιος για να το κάνει, δεδομένου του ότι πέρα από την παράσταση θα πρέπει να δημιουργεί τις φιγούρες, να γράφει και τα σενάρια; (ηθοποιός, σεναριογράφος, μάστορας, λαογράφος;)

Η έννοια του ταλέντου μου φαινόταν πάντα σαν έννοια παραψυχολογίας, την οποία ποτέ δεν αποδέχτηκα. Πιστεύω στην αγάπη για μια τέχνη, και στην πολύ και επίπονη δουλειά. Αυτό βοηθάει να έχεις μια διαρκή βελτίωση στα χρόνια που προσπαθείς να γίνεις κάτι, και όταν το κοινό πια σε αποδέχεται, γνωρίζει έναν φτασμένο καλλιτέχνη, χωρίς να γνωρίζει ή να θυμάται τα προηγούμενα χρόνια της αναζήτησης. Πάντως οι απαιτήσεις για ένα καλό караγκιοζοπαίκτη είναι να είναι καλός σε εκείνα όλα που το κανονικό θέατρο χρησιμοποιεί διαφορετικούς ανθρώπους και που είδη ανέφερές.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Τι είναι αυτό που εισπράττετε από το κοινό και ποιο είναι το κοινό στο οποίο απευθύνεται;

Ο Καλλιτέχνης πρέπει είναι ένα φως και το κοινό ένας καθρέφτης. Το φως του καλλιτέχνη πρέπει να καθρεφτιστεί πάνω στο κοινό και να του επιστρέψει. Αυτή η σχέση κοινού – καλλιτέχνη σε αλληλουχία είναι η μαγική συνταγή του να είσαι πετυχημένος. Στο θέατρο σκιών αυτό είναι πιο δύσκολο να συμβεί επειδή στην απόσταση υποκριτή (καράγκιοζοπαίκτη) και κοινού, δεν υπάρχει μόνο η «ράμπα» αλλά παρεμβάλετε και ένα λευκό πανί. Έτσι η μόνη αίσθηση που ο καλλιτέχνης και το κοινό έχουν για να επικοινωνήσουν είναι η ακοή. Με το αυτί πρέπει το κοινό να εντυπώσει ότι η φιγούρα του καράγκιοζ, ενώ είναι γελαστή ... κλαίει... Ενώ είναι γελαστή ... ειρωνεύεται ... ενώ είναι γελαστή ... πεινάει... Γι' αυτό και η επιτυχία σου να περάσεις συναισθήματα μέσα από το πανί είναι δυσκολότερη από ότι στο κανονικό θέατρο.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Πολλοί θεωρούν ότι απευθύνεται μόνο σε παιδιά, όμως αυτό που κρύβεται πίσω από την σάτιρα είναι μια φωνή ενάντια σε κάθε μορφή εξουσίας;

Το Ελληνικό θέατρο σκιών, ο Καράγκιοζης όπως με μια φράση το λέμε, είναι ένα θέατρο για όλη την οικογένεια. Μέσα σε μια παράσταση Καράγκιοζη θα υπάρξει θεματολογία που θα προκαλέσει το ενδιαφέρον σε όλες τις ηλικίες. Εδώ η δύναμη της σάτιρας είτε κοινωνική είτε πολιτική είναι το απαραίτητο συστατικό της τέχνης μας. Άλλωστε η σάτιρα δηλώνει παρουσία της από τη στιγμή που ανάψουν τα φώτα και παρουσιαστούν τα σκηνικά. Το Σαράι του Πασά (της εξουσίας) και η καλύβα του Καράγκιοζη (η φτωχολογία). Και δεν χρειάζεται να αναφερθείς σε ονόματα πολιτικών, για να σατιρίσεις την εξουσία. Ο Πασάς, ως

αρχή και ο Βελιγκέκας ως εκτελεστική εξουσία, αρκούν για να κατανοήσει το κοινό σε ποιους 5 αναφέρεται ο καράγκιοζοπαίκτης. Γι' αυτό και δεν επιβλήθηκε ποτέ λογοκρισία ακόμα και στις περιόδους δικτατορίας, ακόμα και κατοχής.

Απαραίτητη προϋπόθεση φυσικά, ο παίκτης να έχει τα προσόντα που παραπάνω ανέφερα. Να είναι ένας πραγματικός καλλιτέχνης. Γιατί στο κανονικό θέατρο, που παίζουν ας πούμε οκτώ ηθοποιοί, σπάνιο και οι οκτώ ηθοποιοί να είναι κακοί. Σπάνιο να είναι κακός και ο σκηνοθέτης, και ο ενδυματολόγος, και όλοι οι υπόλοιποι παράγοντες. Στο Θέατρο σκιών όμως που όλα τα κάνει ΕΝΑΣ αν δεν είναι καλλιτέχνης στην υποκριτική δεν θα είναι καλός και στα υπόλοιπα! Επομένως δεν θα μπορεί να ευχαριστήσει όχι μόνο τις μεγάλες, αλλά ούτε τις παιδικές ηλικίες. Και τα παιδιά, είναι πλέον πολύ αυστηροί θεατές. Τώρα υπάρχουν περιπτώσεις που το κοινό είναι ομοιογενές. Π.χ. μια παράσταση σε ένα δημοτικό σχολείο. Τότε αναγκαστικά προσαρμόζουμε την παράσταση για το συγκεκριμένο ομοιογενές κοινό που απευθυνόμαστε. Οπότε η σάτιρα περιορίζεται στην σχολική ζωή και ο καλλιτέχνης δίνει στην παράσταση διαπαιδαγωγικό χαρακτήρα.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Με ποια χαρακτηριστικά και επίθετα θα συνοδεύατε την μορφή του Καράγκιοζη;

Ο Καράγκιοζης στην ουσία έχει τον χαρακτήρα του κλασσικού Έλληνα. Είναι τίμιος και ταυτόχρονα μικροαπατεώνας, είναι ήρωας και φοβητσιάρης είναι ηθικός και φιλοκατεργάρης είναι ειλικρινής και ψευταράκος, είναι νομοταγής και παράνομος. Ένα αναρχικό μίγμα με αρχές.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Εάν κάποιος νέος άνθρωπος θελήσει να ασχοληθεί, με ποιο τρόπο μπορεί να το κάνει;

Πρώτα πρώτα να αγαπήσει αυτή την τέχνη. Να χρηματίσει για πάρα πολλά χρόνια βοηθός κάποιου επαγγελματία καράγκιοζοπαίκτη, και αφού «κλέψει» τους κώδικες της τέχνης να δουλέψει πολύ.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Είναι θεωρητικά εύκολο να μπει κανείς στο «γκρουπ» των καράγκιοζοπαίχτων;

Υπάρχει ένα Σωματείο από το 1925 το Πανελλήνιο Σωματείο Θεάτρου Σκιών στο οποίο έχω την τιμή να είμαι πρόεδρος για πάνω από 25 χρόνια, και στο οποίο ανήκουν όλοι οι καράγκιοζοπαίκτες της Ελλάδας, και της Κύπρου. Σε αυτό γράφονται αρχικά οι ενδιαφερόμενοι σαν «βοηθοί», ή «φίλοι». Όταν αυτοί που γράφτηκαν σαν βοηθοί, θελήσουν να γίνουν καράγκιοζοπαίχτες, τότε με αίτησή τους ζητούν να δώσουν 949 εξετάσεις μπροστά στην επιτροπή «κρίσεως Καράγκιοζοπαίκτη». Αφού λοιπόν η επιτροπή κρίνει ότι ο κρινόμενος πληρεί τις προϋποθέσεις, τότε κρίνεται ικανός, και ονομάζεται «καράγκιοζοπαίκτης».

ΕΡΩΤΗΣΗ: Που γίνονται οι παραστάσεις;

Παραστάσεις γίνονται παντού. Από σχολεία, μέχρι πλατείες, από γηροκομεία μέχρι παιδικούς σταθμούς. Από βαφτίσεις μέχρι γάμους. Από θέατρα μέχρι γήπεδα.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Ποιος είναι οι εξελίξεις όσον αφορά την δημιουργία Εθνικής Σκηνης Θεάτρου Σκιών;

Δυστυχώς, παρά τις εκκλήσεις μας, αυτός ο στόχος δεν έχει επιτευχθεί ακόμα. Είναι κάτι που μόνο με τις δικές μας δυνάμεις δεν θ μπορούμε να πραγματοποιήσουμε. Χρειάζεται η βοήθεια του κράτους και πιο συγκεκριμένα του Υπουργείου Πολιτισμού. Μέχρι στιγμής έχουμε λάβει μικρές οικονομικές ενισχύσεις, που

αρκούν για να πραγματοποιούμε (όποτε δοθούν) κάποιες επί μέρους εκδηλώσεις, όπως το «Αθηναϊκό Φεστιβάλ Λόφου Στρέφη» εκθέσεις με τις φιγούρες της συλλογής του Σωματείου μας, Αναμένουμε την ύπαρξη ενός «φωτισμένου» (ή μάλλον θα έλεγα «μπολιασμένου» με την τέχνη μας) Υπουργού Πολιτισμού, που θα υιοθετήσει αυτή την αναγκαιότητα, προσφέροντας έτσι την υψίστη φροντίδα στην τέχνη αυτή και την θέση που της αξίζει.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Πως νιώθετε όταν ακούτε κάποιον να αποκαλεί κάποιον άλλο υποτιμητικά «Καραγκιόζη»;

Αυτό το θέμα είχε γίνει κάποτε αντικείμενο ολόκληρης ραδιοφωνικής εκπομπής με τον εξαιρετο δημοσιογράφο Νάσο Αθανασίου. Προσωπικά αισθάνομαι ότι η τέχνη μου είναι ζωντανή, με όποιο χαρακτήρα ή τόνο αποδοθεί ο χαρακτηρισμός. Βέβαια όσον αφορά την απόδοση στον «υποτιμώμενο» της έννοιας του «κακοφτιαγμένου», συμφωνώ απόλυτα. Αντίστοιχη «βρισιά» στην αγγλική γλώσσα είναι ο «κλόουν». Αν όμως αυτή η «βρισιά» αποδίδει στον «υποτιμώμενο» την έννοια του «βλάκα» ή του «χαζού» τότε βρίσκω την απόδοση λάθος, γιατί ο Καραγκιόζης μας μόνο βλάκας ή χαζός δεν είναι.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Το θέατρο σκιών στην Ελλάδα έχει κάποια στήριξη από την πολιτεία; Ίσως με την μορφή επιδοτήσεων από το υπουργείο Πολιτισμού;

Νομίζω απάντησα στην ερώτηση Νο 7. Επιπροσθέτως θα πω ότι η πολιτεία με την μορφή της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, έχει προσφέρει τα μέγιστα, αφού χάρη στη δικής της οργάνωση εκδηλώσεων, έχουμε αυτό το «πλούσιο» καλοκαίρι κάθε χρόνο.

Συνέντευξη του Πάνου Καπετανίδη στην Αλέκα Ζουμή, Τρίτη 14 Ιουλίου 2009

Ρεπορτάζ: «Το Θέατρο Σκιών του Πάνου Καπετανίδη στην Γερμανία»

20 χρόνια μετά την προηγούμενη επίσκεψή του στην Γερμανία, (1990) ο Πάνος Καπετανίδης με τον Καραγκιόζη του επισκέφθηκε αυτή τη φορά το Φρέχεν της Κολωνίας, στις 24 Γενάρη, προσκαλεσμένος από τον Σύλλογο Γονέων του Σχολείου της περιοχής. Η ιδέα ήταν της δασκάλας των Ελληνικών του Γερμανικού αυτού σχολείου Μαρίνας Ψωμιάδου, και η επιτυχία όπως ήταν αναμενόμενο ήταν μεγάλη. Η Δημοτική θεατρική αίθουσα ήταν κατάμεστη, (πάνω από 500 άτομα), ενώ ο Σύλλογος, με την αμέριστη συμπαράσταση των γονέων της Ελληνικής κοινότητας, είχε φροντίσει να φιλέψει τους παρευρισκόμενους με παραδοσιακά γλυκά της πατρίδας, που οι ίδιοι έφτιαζαν, καφέ, αναψυκτικά, αλλά και φρεσκοψημένα σουβλάκια, ώστε να ταιριάζει απόλυτα η ρήση του Καραγκιόζη «Θα φάμε, θα πιούμε ... και νηστικοί θα κοιμηθούμε». Τόσο η υποδοχή όσο και φιλοξενία του Πάνου και της Κικής στο Φρέχεν ήταν αξέχαστη ενώ το θερμό αγκάλιασμα του Ελληνογερμανικού κοινού, ζέστανε την παγωμένη ατμόσφαιρα της χιονισμένης πόλης. Δεν άργησαν και οι προτάσεις για επανάληψη του γεγονότος τόσο από τον διοργανωτή Σύλλογο όσο και από τον Σύλλογο γειτονικού σχολείου κα ενός Γερμανικού φορέα διοργάνωσης εκδηλώσεων. Τα παιδιά αγόρασαν και φιγούρες του Πάνου και την άλλη μέρα στο σχολείο άρχισαν να παίζουν στα διαλείμματα μεταξύ τους, λέγοντας όσες «ατάκες» θυμόντουσαν από την παράσταση. Η εγκάρδια φιλοξενία συμπληρώθηκε με ξενάγηση στην Κολωνία (ένα τέταρτο δρόμος από το Φρέχεν), από τον Πρόεδρο του Συλλόγου Κώστα Χαραλαμπίδη, που αν δεν υπήρχε βιντεοσκόπηση, δεν θα μπορούσαμε να συγκρατήσουμε τις πάμπολλες πληροφορίες που μας έδινε. Η πανέμορφη παλιά πόλη της Κολωνίας, ή ότι επιβίωσε (βλέπε “αναστηλώθηκε”) από αυτήν, μετά τους βομβαρδισμούς του Β’ Παγκοσμίου Πολέμου, που καταστρέψανε σχεδόν όλη την πόλη, εκτείνεται γύρω από τον Καθεδρικό, στα νότια προς τη δυτική όχθη του Ρήνου, ενδεικνυται για ατελείωτες βόλτες στα στενά, λιθοκτιστα σοκάκια της, με τις μικρές, χαριτωμένες πλατείες, τα εντυπωσιακά, πολύχρωμα κτίρια του 19ου αιώνα και τα ολοζώντανα μπαρ και εστιατόρια που σερβίρουν ολόφρεσκη, τοπική μπίρα Kolsch - από το όνομα της τοπικής, ιδιότυπης διαλέκτου. Στα δρομάκια γυρόφερναν ακόμα αρκετά «πτώματα» - όπως ονόμαζε ο Πρόεδρος τους ξεχασμένους μασκαράδες από το καρναβάλι που ξεκίνησε την προηγούμενη μέρα. Σε όλη τη βόλτα, ψηλά - ψηλά ξεχώριζε ο Καθεδρικός ναός «Ντομ», που όσο πλησιάζαμε γινόταν πιο επιβλητικός. Όταν το βλέμμα που ξεκινά από το έδαφος και ανεβαίνει αργά προς τον ουρανό τόσο αργά, σχεδόν φοβισμένα, δεν πρέπει να υπάρχει στιγμή που η λέξη δέος να μπορεί να περιγράψει καλύτερα από αυτήν. Σε όσες φωτογραφίες κι αν τον έχεις δει, όσο υποψιασμένος κι αν ξεκινήσεις, την πρώτη φορά που τον αντικρίζεις σε όλη του τη μεγαλοπρέπεια, με τα 157 μέτρα των πύργων του, που κάποτε του χάρισαν τον τίτλο του ψηλότερου κτιρίου του κόσμου, να υψώνονται πάνω σου αγγίζοντας τον ουρανό, σχεδόν τρομάζεις. Κτισμένος (για την ακρίβεια, ολοκληρωμένος) μόλις το 1880, ο Καθεδρικός της Κολωνίας δεν είναι απλά σύμβολο της πόλης. Είναι πιο διάσημος από την ίδια την πόλη που τον φιλοξενεί. Είναι, επίσης, ο ναός των ρεκόρ: Η μεγαλύτερη γοθική εκκλησία της Ευρώπης, με τους δεύτερους ψηλότερους πύργους στον κόσμο, και τη μεγαλύτερη αναλογία ύψους - πλάτους από κάθε άλλη μεσαιωνική εκκλησία, που επιβίωσε δεκατέσσερις βομβαρδισμούς κατά τη διάρκεια του Β’ Παγκοσμίου Πολέμου, ενώ η πόλη γκρεμιζόταν. Λέγεται ότι εδώ φυλάσσονται και τα οστά των Τριών Μάγων - ναι, εκείνων με τα δώρα. Αυτό για το οποίο (θα έπρεπε να) είναι διάσημη η πόλη, όμως, είναι η αγάπη της για τις τέχνες, που εκφράζεται στα αμέτρητα, άκρως ενδιαφέροντα μουσεία και τις γκαλερί της, το Μουσείο μοντέρνας τέχνης Ludwig, ακριβώς δίπλα (δυστυχώς πολύ δίπλα) στον Καθεδρικό, που φιλοξενεί μια από τις μεγαλύτερες συλλογές pop art στην Ευρώπη αλλά και το πρωτότυπο Μουσείο Farina, που αποτελεί το δέοντα φόρο τιμής στον τόπο όπου γεννήθηκε η κολόνια. Το Eau de Cologne σημαίνει στα γαλλικά «νερό της Κολωνίας» και το κτίριο είναι το παλιό εργοστάσιο “4711” του αρωματοποιού που το δημιούργησε, στις αρχές του 18ου αιώνα. Σήμερα, το μουσείο που φέρει το όνομά του είναι, φυσικά, μουσείο αρωματοποιίας και σε πρωτοτυπία το

συναγωνίζεται μόνο το Μουσείο Σοκολάτας στις όχθες του Ρήνου, που δυστυχώς λόγω Κυριακής ήταν κλειστό. Φεύγοντας την άλλη μέρα για το διεθνές αεροδρόμιο του Ντίσελντορφ, στο μυαλό μας κουβαλήσαμε τις ωραίες αναμνήσεις από την παράσταση και το ωραίο, ζεστό κοινό των παιδιών και της Ελληνικής κοινότητάς αλλά και της καταπληκτικής ξενάγηση στην Κολωνία.

Ραδιόφωνο

Τηλεόραση

"Που το πάει ο Καραγκιόζης", από την εκπομπή "Παρασκήνιο"
Πρώτη προβολή ET-1, Δευτέρα 15 Απριλίου 2013
<https://www.youtube.com/watch?v=yY5zh6sBjM>

Συνέντευξη Πάνου Καπετανίδη
στην εκπομπή του HIGH TV "Τράπεζα αντικών"
στις 4/11/2011, Α' ΜΕΡΟΣ
<https://www.youtube.com/watch?v=jFxFWxN-8lk8> (30-11-2013)

Συνέντευξη Πάνου Καπετανίδη
στην εκπομπή του HIGH TV "Τράπεζα αντικών"
στις 4/11/2011, Β' ΜΕΡΟΣ
<https://www.youtube.com/watch?v=HttfB9ly3IQ> (30-11-2013)

Πάνος Καπετανίδης στο ΤηλεΑστυ "ΚΑΘΕ ΜΕΡΑ ΝΕΑ ΜΕΡΑ"
Με την Μαρία Μπεκατώρου Α' ΜΕΡΟΣ
<https://www.youtube.com/watch?v=fl9KaCJdmZo> (30-11-2013)

Πάνος Καπετανίδης στο ΤηλεΑστυ "ΚΑΘΕ ΜΕΡΑ ΝΕΑ ΜΕΡΑ"
Με την Μαρία Μπεκατώρου Β' ΜΕΡΟΣ
<https://www.youtube.com/watch?v=eEMNRbT-8Xc> (30-11-2013)

Από την εκπομπή "Και μιλάει...και λαλάει"
ο Πάνος Καπετανίδης στην παράσταση "Ο Χριστιανομάχος"
<https://www.youtube.com/watch?v=v6Nov0Eib2A> (30-11-2013)

Από την εκπομπή "Και μιλάει...και λαλάει"
ο Πάνος Καπετανίδης στην παράσταση "Ο Καραγκιόζης φούρναρης"
<https://www.youtube.com/watch?v=VEZFWRWcfw> (30-11-2013)

Βιβλιογραφία (Άρθρα, μονογραφίες)

Οπτικοακουστικό υλικό

Δίσκοι βινίλιο

VIDEO/ CD

"Το φάντασμα του σαραγιού & ο Καπετάν Κίσσας"
Ερασιτεχνική λήψη από την παράσταση του Πάνου Καπετανίδη
στο 2ο Δημοτικό Σχολείο Ταύρου, στις 12 Απρίλη 2013
<https://www.youtube.com/watch?v=uGCMnKNJpzQ>

Ο ήρωας των Αγράφων "ΚΑΤΣΑΝΤΩΝΗΣ"
Παράσταση από τον μεγάλο καραγκιοζοπαίχτη Βάγγο (Ευάγγελο Κορφιάτη) στο Άλσος Καισαριανής στις
27 Ιούνη 1994. Παραγωγή Εθνικής Σκηνης Θεάτρου Σκιών
του Πανελληνίου Σωματείου Θεάτρου Σκιών:
<https://www.youtube.com/watch?v=jCOOCvRTjn0>

"Ο Μ. Αλέξανδρος & το καταραμένο φίδι" (σε 3 μέρη)
Μέρος 1ο: https://www.youtube.com/watch?v=2a5_afy2qac
Μέρος 2ο: <https://www.youtube.com/watch?v=YxOz9Xrlcb4>
Μέρος 3ο: <https://www.youtube.com/watch?v=yctis7jCO2I>

Στιγμιότυπα από την Τρίπολη
<https://www.youtube.com/watch?v=auTlu7gY1kl>

"Μην περιμένεις πια"
Σατιρικός στίχος - Ερμηνεία: Πάνος Καπετανίδης:
<https://www.youtube.com/watch?v=KV9fp6SWVo0>

Πάνος Καπετανίδης: Παρουσίαση
<https://www.youtube.com/watch?v=5Lr6YNhZAw8>

"Τελη... Τέλη... Τέλη"
Σατιρικός στίχος - Ερμηνεία: Πάνος Καπετανίδης:
<https://www.youtube.com/watch?v=rfBKd1okXDc>

"Οι Κόκκινες, οι Πράσινες & οι Θαλασσιές ΓΑΛΙΑΝΤΡΕΣ"
Σατιρικός στίχος - Ερμηνεία: Πάνος Καπετανίδης:
<https://www.youtube.com/watch?v=wxNnlOxY8NU>

"Καραγκιόζης και καρναβαλι" Γιαννης Κιουρτσάκης.
Συμμετέχει ο Πάνος Καπετανίδης
<https://www.youtube.com/watch?v=aMGkXGw7Uvg>

(Πηγή: <http://www.karagkiozis.com/gr-deite.htm> 18/10/13)

DVD

Κινηματογραφικές ταινίες

Φωτογραφικό
υλικό

Κύριος χώρος δράσης

Κερατσίνι, Αθήνα

Άλλοι χώροι δράσης

Γεωγραφικοί

Σχολικοί

Σύνταξη δελτίου: Πέτρος Σαββαΐδης